

ЛІДЕРСЬКІ ЯКОСТІ – НЕВІД’ЄМНИЙ КОМПОНЕНТ ПРОФЕСІЙНО-ВАЖЛИВИХ ЯКОСТЕЙ ФАХІВЦЯ

Головешко Б. Р.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

Фахівець будь-якої сфери діяльності повинен володіти професійно-важливими якостями (ПВК). Під ними розуміються індивідуальні якості суб'єкта праці, що впливають на ефективність професійної діяльності і успішність її засвоєння. Виділяють такі властивості ПВК: індивідуально-психологічні (сенсорні, перцептивні, аттенційні, мнемічні, розумові, мовні, емоційні, вольові, комунікативні властивості) і відносини особистості - до себе, до інших людей, до праці, до своєї професії, тим чи іншим професійним завданням і т. д. Також існують дві найважливіші категорії ПВК. Перші - «провідні», які характеризуються найбільшою безпосереднім зв'язком з особливостями професійної діяльності, і - «базові», які можуть не корелювати значимо з параметрами діяльності, проте вони не менш, а часто й більш важливі для її успішної реалізації.

Професійна діяльність будь-якого спеціаліста завжди передбачає працю у колективі, неважливо у маленькому чи великому. Людині доводиться вступати у численні контакти, спілкуватися на професійним теми та не тільки. А ефективність діяльності особистості у колективі багато в чому залежить від її активності й ініціативності, від уміння налагодити відносини із членами групи, виявити свої здібності, можливості і багато іншого. У цих відносинах особливе місце займає такий феномен, як лідерство.

Лідер має такі самі риси, що й більшість інших членів групи, але його дії якісно відрізняються від дій інших, і рівень його діяльності вищий, ніж в інших. Це особистість, яка має розвинуті комунікативні вміння, здатність словами ефективно впливати на інших людей і з якою бажає співпрацювати більша частина колективу; авторитетна особистість, яка реально відіграє центральну роль в організації спільної діяльності й регулюванні взаємин у групі. Американський соціолог Р. Стогділ вважає, що для становлення лідерства, серед особистісних характеристик важливими є ентузіазм, упевненість, пристосованість. Що ж до соціальних характеристик, то тут автор виділяє адміністративні здібності, популярність, тактовність. Також до лідерських якостей треба віднести рішучість, послідовність, далекоглядність, енергійність.

Таким чином, зіставивши такі категорії, як професійно-важливі якості та лідерські якості, ми можемо зробити висновок, що лідерські якості повинні входити до структури ПВК, а саме до «базових», до яких входять якості, важливі для будь-якої професії. Що ж до властивостей ПВК, то лідерські якості відносяться до індивідуально-психологічних, які в свою чергу впливають і на відносини. Лідерські якості ведуть особистість до успіху як у професійному, так у соціальному аспектах.